

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.,** proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutím žalované č. j. 28/11 a 159/11, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2011, č. j. 30 A 24/2011 – 16,

takto:

I. Mgr. Daniel Krajčo, advokát, se sídlem náměstí Přemysla Otakara II. 123/36, České Budějovice, **se zprošťuje** zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2011, č. j. 30 A 24/2011 – 16, **se zrušuje.**

III. Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byl osvobozen od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti usnesení téhož soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 30 A 24/2011 - 11, kterým byla jeho žaloba proti výše uvedeným rozhodnutím žalované postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že jej soud osvobodil od soudního poplatku, ačkoliv o to nepožádal. Domnívá se, že na jeho nesouhlas s postoupením věci Městskému soudu v Praze, vyjádřený prostřednictvím kasační stížnosti proti předmětnému

usnesení, se poplatková povinnost nevztahuje. Z tohoto důvodu navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 21. 11. 2011, č. j. 30 A 24/2011 – 41, ustanoven zástupcem pro řízení o této kasační stížnosti advokát Mgr. Daniel Krajčo. Ustanovený zástupce však dne 20. 12. 2011 požádal o zproštění povinnosti jej zastupovat, neboť byl již dříve žalovanou určen jeho zástupcem v jiné věci, v níž mu však jmenovaný neposkytl potřebnou součinnost, ale svým postupem dal naopak najevo, že k němu nemá dostatečnou důvěru. Podle § 20 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, je soudem ustanovený advokát oprávněn požádat o zrušení ustanovení, dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost. Z korespondence mezi stěžovatelem a advokátem ve věci stěžovatelovy ústavní stížnosti proti rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1552/10 je zřejmé, že jmenovaný nereagoval na návrh advokáta sjednat si schůzku v jeho kanceláři a v přípise ze dne 30. 9. 2010 označil jeho postup za neprofesionální. Lze mít tedy za to, že mezi stěžovatelem a jeho zástupcem nevzniklo pouto důvěry, které je nezbytné pro realizaci právního zastoupení. Nejvyšší správní soud proto této žádosti ustanoveného zástupce vyhověl a zprostil jej povinnosti stěžovatele zastupovat, přičemž nepovažoval za nezbytné rozhodnout o ustanovení jiného zástupce z řad advokátů či vrátit věc krajskému soudu k tomuto rozhodnutí. Jakkoliv je totiž podle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v řízení o kasační stížnosti zastoupení advokátem povinné, dle konstantní judikatury zdejšího soudu není nutné na splnění této podmínky trvat v případě, kdy je předmětem kasačního přezkumu rozhodnutí krajského soudu ve věci jeho osvobození od soudních poplatků (srov. např. rozsudek z 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud nicméně vážil i to, zda v nyní posuzované věci není ustanovení advokáta nutné z hlediska ochrany práv stěžovatele (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). V souladu s vlastní ustálenou judikaturou (srov. rozsudky ze dne 18. 1. 2006, č. j. 4 Azs 390/2005 – 98, a ze dne 4. 1. 2006, č. j. 3 Ads 26/2005 – 36, oba dostupné na www.nssoud.cz) vzal v úvahu formální a obsahové kvality kasační stížnosti, přihlédl k právní složitosti věci a dospěl k závěru, že zastoupení stěžovatele advokátem není nezbytné ani z tohoto důvodu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud její důvodnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného usnesení v tom, že mu soud přiznal osvobození od soudních poplatků, přestože o to nepožádal. Dne 9. 2. 2011 jmenovaný podal žalobu proti výše uvedeným rozhodnutím žalovaného. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 22. 2. 2011 (zdejší soud podotýká, že na originálu usnesení je uvedeno chybné datum 22. 2. 2010; jedná se však toliko o zjevnou nesprávnost) věc postoupil Městskému soudu v Praze. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel dne 18. 4. 2011 kasační stížností. Vzhledem k tomu, že je účastníkem řady dalších řízení vedených před krajským soudem, byly tomuto soudu z jeho činnosti známy jeho osobní, majetkové a výdělkové poměry (viz č. l. 15 soudního spisu). Krajský soud proto nyní napadeným usnesením ze dne 26. 4. 2011 rozhodl o osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o soudních poplatcích“) se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků, který je uveden v příloze k tomuto zákonu. Není-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2011 (užitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s.) však účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Z dikce tohoto ustanovení jasně vyplývá, že účastníku řízení lze přiznat osvobození od soudních poplatků pouze tehdy, pokud o to sám požádá a doloží, že skutečně nemá prostředky k jeho zaplacení.

V nyní projednávané věci není pochyb o tom, že soudní poplatek nebyl zaplacen při podání kasační stížnosti, ani o tom, že stěžovatel v kasační stížnosti ani v jiném podání nepožádal o osvobození od této povinnosti. Pokud tedy krajský soud za dané situace nepostupoval v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a stěžovatele nevyzval k jeho dodatečnému zaplacení, ale sám z vlastní iniciativy a na základě svých poznatků o příjmech a majetkových poměrech stěžovatele rozhodl o jeho osvobození od soudního poplatku, postupoval nesprávně; jeho rozhodnutí je proto nezákonné v důsledku vady řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 zrušil; vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení se v tomto případě jeví jako bezpředmětné a z hlediska procesní ekonomie nevhodné, neboť zrušené usnesení nemusí být nahrazeno novým rozhodnutím tohoto soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., užitého přiměřeně dle § 120 s. ř. s. Stěžovatel měl ve věci plný úspěch a měl by tedy právo na náhradu nákladů řízení; vzhledem k tomu, že mu žádné náklady spojené s tímto řízením nevznikly, soud rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu